

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни «ФІЛОСОФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Викладач – О.І. Афанасьєв

№	Назва тем для самостійного засвоєння	Кількість годин
1	Форми взаємозв'язку науки з ідеологією і політикою. Проблема ідеологізованої науки.	2
2	Наука й економіка. Наука і влада. Наука і церква.	2
3	Формування наукових співтовариств у Європі. Їх роль у розвитку науки.	2
4	Формування механістичної картини світу, її значення у розвитку науки. Лапласівський детермінізм.	2
5	Поняття порядку і хаосу у сучасній науці. Синергетика. Сучасні уявлення про детермінізм.	2
6	Типи раціональності. Поняття наукової раціональності.	2
7	Гуманізація та гуманітаризація науки у сучасних умовах.	2
8	Нормування наукової діяльності. Оцінка і добір наукових досягнень.	2
9	Знання як цінність, засіб і мета пізнання. Проблема «паранормальної» науки.	2
10	Соціокультурні детермінанти трансформації наукових знань. Внутрішні і зовнішні фактори зміни знань.	2
11	Філософія науки Т. Куна. Наукові революції і нормальна наука.	2
12	Наукова школа і розвиток наукового знання. Авторитет у науці.	2
13	Поняття цінності. Наукові цінності. Ціннісні орієнтації в науковому дослідженні	2
14	Структура наукової теорії. Види теорій. Наукова теорія та інтертеорія.	2
15	Професіоналізм та аматорство в науці.	2
Разом		30

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ (НАУКОВИХ РЕФЕРАТИВ)

1. Місце філософії та методології в системі наукових знань.
2. Специфіка філософії та методології природознавства, гуманітарних і технічних наук.
3. Наукове знання і його специфіка.
4. Наука і її особливості.
5. Виникнення науки й основні етапи її розвитку.
6. Основні етапи розвитку спеціальної наукової дисципліни (за вибором).
7. Філософсько-методологічні проблеми розвитку технічного пізнання.
8. Філософсько-методологічні проблеми гуманітарного знання.
9. Поняття наукового методу й проблема його адекватності.
10. Емпіризм, раціоналізм, прагматизм як стратегії наукового дослідження.
11. Критерії наукової раціональності і їхній генезис.
12. Методологічна значимість принципу фалібілізму в науці.
13. Філософсько-методологічний аналіз наукових досягнень античності..
14. Аристотелівська й галілеївська наука.

15. Вимоги Р. Декарта до наукового методу, їхнє сучасне значення.
16. Основні філософсько-методологічні ідеї позитивізму.
17. Філософсько-методологічні ідеї феноменологічної філософії.
18. Методологічний анархізм і інші дослідницькі стратегії.
19. Філософсько-методологічні ідеї герменевтики.
20. Філософських аналіз засад науки і їх структури.
21. Філософсько-методологічний аналіз структури наукового пізнання.
22. Філософсько-методологічні проблеми математики як методу дослідження в сучасній науці.
23. Філософсько-методологічне значення структуралістських ідей у природознавстві та технічних науках.
24. Співвідношення невизначеності, причинності, необхідності, імовірності в методології науки.
25. Типи логічних мов, їхні достоїнства й недоліки в науковому дослідженні.
26. Специфіка машинних мов, їхні можливості в рішенні методологічних завдань.
27. Мови науки й мови мистецтва. Порівняльна характеристика.
28. Порівняльна характеристика класичної, некласичної й постнекласичної науки.
29. Філософсько-методологічні особливості сучасної науки.
30. Поняття наукового закону, його значення в науці.
31. Поняття системи, його методологічний зміст і наукова значимість.
32. Поняття розвитку і його критеріїв у науковому пізнанні.
33. Поняття знання, його ознаки й критерії.
34. Обґрунтування знання як філософсько-методологічна проблема.
35. Процедура розуміння в науці.
36. Верифікація й фальсифікація як засоби обґрунтування наукового знання.
37. Науково-технічне знання і його особливості.
38. Герменевтичні проблеми розуміння наукового тексту.
39. Науковий факт, його структура й різновиди його подання.
40. Філософсько-методологічна значимість наукового експерименту.
41. Абстрагування й ідеалізація в науковому дослідженні.
42. Види наукових пояснень, їхня специфіка в гуманітарному й науково-технічному пізнанні.
43. Співвідношення пояснення й розуміння в природних, технічних, соціальних і гуманітарних науках.
44. Філософсько-методологічний аналіз наукових революцій та еволюцій.
45. Принципи й закони в науці.
46. Поняття парадигми і її роль у науці.
47. Методи створення наукових теорій.
48. Суть і значення формалізації в науковій діяльності.
49. Розуміння як інтерпретація наукових даних і текстів.
50. Філософсько-методологічні проблеми творчості у науковому дослідженні.
51. Філософсько-методологічні особливості гуманітарного знання.
52. Концептуальні передумови діяльності вченого.
53. Ціннісні орієнтації в діяльності вченого.
54. Прийоми й алгоритми рішення творчих завдань у науковій сфері.
55. Наукова раціональність, її види і значення.
56. Науковий світогляд, його структура, види та значення.
57. Наукове передбачення, його структура, види, роль.
58. Детермінізм і його сучасне філософсько-методологічне бачення.
59. Ідея порядку і хаосу в сучасній науці і філософії.
60. Раціональність і науковість.
61. Філософсько-методологічний аналіз наукового методу.
62. Наукова картина світу та її методологічна роль.
63. Філософсько-методологічний аналіз етичних проблем у сучасній науці.
64. Інтуїція, раціональність і творчість.

65. Сцієнтистська та антисцієнтистська оцінка сучасної науки.
66. Міждисциплінарні та трансдисциплінарні проблеми у сучасній науці.
67. Філософсько-методологічне значення принципу фаллібілізму.
68. Філософсько-методологічні проблеми експертної оцінки в науці.
69. Проблема невизначеності як наукова, технічна і гуманітарна проблема.
70. Системний підхід, системний метод, системний аналіз та їх значення у природничих, технічних і гуманітарних науках.